

คณะแพทยศาสตร์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์

ผดผื่นร้อน (Miliaria)

โดย รศ.พญ.สุวรรณี อุทัยแสงสุข

เป็นผื่นที่เกิดจากการอุดตันของท่อต่อมเหงื่อ (sweat duct) ทำให้มีการคั่งค้างของเหงื่อที่ผิวหนัง กลไกการอุดตันของท่อต่อมเหงื่อเชื่อว่าเกิดจากเซลล์ของท่อต่อมเหงื่อที่ชั้นหนังกำพร้า (ductal epidermal cells) มีการบวมจากการดูดซับน้ำเข้าไป การอุดตันเป็นผลให้เกิดแรงดันย้อนขึ้นไปทำให้ท่อแตก และเหงื่อในท่อซึมรั่วออกมาที่ชั้นหนังแท้และหนังกำพร้า ภาวะนี้มักจะเกิดขึ้นจากความร้อน ความชื้นของอากาศ เวลาเป็นไข้สูง หรือใส่เสื้อผ้าที่อบอู่เกินไป

คณะแพทยศาสตร์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์

อาการและอาการแสดงตามชนิดของผดผื่นร้อน

ผดผื่นชนิดตุ่มน้ำใส (Miliaria crystallina) ลักษณะผื่นเป็นตุ่มน้ำใสขนาดเล็กประมาณ 1-2 มิลลิเมตร ไม่มีอาการ ไม่อักเสบ เกิดขึ้นทันทีทันใดเป็นบริเวณกว้างที่ผิวหนัง เวลาหายจะเห็นเป็นลักษณะผิวหนังลอก พยาธิสภาพเกิดจากการอุดตันของท่อต่อมเหงื่อในชั้นผิวหนังของหนังกำพร้า ผื่นชนิดนี้มักพบในทารกแรกเกิดเนื่องจากท่อต่อมเหงื่อยังเจริญไม่สมบูรณ์ และเด็กแรกเกิดมักจะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่นและชื้น แต่อาจพบในเด็กที่มีไข้สูงได้ มักพบที่ศีรษะ คอ และส่วนบนของลำตัว

อาการและอาการแสดงตามชนิดของผดผื่นร้อน

ผดผื่นชนิดตุ่มแดง (Milliaria rubra) ลักษณะผื่นเป็นตุ่มแดงขนาดเล็กประมาณ 2-4 มิลลิเมตร อาจมีตุ่มใสขนาดเล็กร่วมด้วย มีอาการคันมาก พยาธิสภาพเกิดจากการอุดตันของท่อต่อมเหงื่อในชั้นลึกของหนังกำพร้า ตำแหน่งของผื่นมักเป็นเฉพาะในที่ๆ อับ ตามรอยพับเช่น ซอกคอ ขาหนีบ รักแร้ ซึ่งเป็นจุดที่มีการเสียดสีของผิวหนังและเชื่อกันว่าจะเป็นสาเหตุของการเกิดผดผื่น ผื่นที่ที่เป็นผดอาจถูกทำลายร้อนออกมาก ผดผื่นชนิดนี้ถ้าเป็นซ้ำๆ และเป็นรุนแรงจะเรียกว่า Miliaria profunda ซึ่งจะมีการแตกทำลายของท่อต่อมเหงื่อในชั้นที่เป็นรอยต่อระหว่างหนังแท้และหนัง

คณะแพทยศาสตร์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์

การรักษา

ทำได้โดยปรับลดอุณหภูมิของสิ่งแวดล้อม เช่นใช้เครื่องปรับอากาศ ใส่เสื้อผ้าที่บางลง ไม่ใส่เสื้อผ้าหนา เสื้อผ้าควรเลือกเนื้อผ้าที่โปร่งบางอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ใช้สบู่อะไรหรือสารที่ระคายเคืองกับผิว นอนในห้องที่มีอากาศถ่ายเท อุณหภูมิเย็น ให้ยาลดไข้ในเด็กที่มีไข้ การใช้ยาทามากไม่ได้ผลดีและอาจกระตุ้นให้เกิดผื่นมากขึ้นได้ การรักษาอื่นๆได้แก่การใช้น้ำเย็นประคบ ใช้ calamine lotion ทาบรรเทาอาการ ถ้ามีการติดเชื้อควรให้ยาปฏิชีวนะร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. Kliegman, RM, Stanton BF, St. Geme III JW, Schor NF, Behrman, RE, editors. Nelson textbook of Pediatrics. 19th ed. Philadelphia: Saunders; 2011
2. Miller JL. Miliaria. UpToDate. Updated 26 May 2017. Available at: <https://www.uptodate.com/contents/miliaria> (accessed 29 April 2018)

